

Energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Deres referanse	Vår referanse	Saksbehandler	Dato
24/1160	2024/1161	Louise Kiel Jensen	13.06.2024

Høringssvar - faglig utredning av forbrenningsutslipp fra olje og gass

Norsk Polarinstitutt viser til høringsbrev – faglig utredning av forbrenningsutslipp fra olje og gass utvunnet på norsk kontinentalsokkel fra Energidepartementet, datert 2. mai 2024.

Energidepartementet har sendt på høring forslag for program for fagutredning for å kartlegge størrelsen på forbrenningsutslipp fra olje og gass utvunnet på norsk kontinentalsokkel, samt hvilke effekter denne klimagassbelastningen har på miljøet i Norge. Fagutredningen skal gjennomføres for å sikre et godt og omforent faggrunnlag til støtte for prosessen med å foreta konkrete beregninger og vurdere konsekvenser av forbrenningsutslipp fra enkeltutbygninger, som har vært en del av behandling av søknader om godkjenning av plan for utbygging og drift (PUD) siden 2021.

Norsk Polarinstituttet sitter med god kompetanse på klimaendringer og hvilke effekter klimaendringer har på miljøet, og vi avgrenser derfor våre kommentarer til innholdet i avsnitt 4.3 *Effekter på miljøet i Norge av globale klimagassutslipp som følge av olje og gass utvunnet fra norsk sokkel* i høringsnotatet.

Varigheten av kunnskap

Departementet vil gjennomføre denne utredning for å ha et faggrunnlag som «vil bidra til at det gjøres konsistente vurderinger av virkninger av forbrenningsutslipp når dette er relevant for petroleumspolitikken, inklusive ved utbyggingsprosjekter.» Polarinstituttet støtter at det gjennomføres en god fagutredning på effektene forbrenningsutslipp har på norsk miljø, men vil også gjøre oppmerksom på at dette er et faggrunnlag som må oppdateres jevnlig. Klimaendringene vi ser i Norge i dag, og i arktiske områder spesielt, går raskt og kunnskap må derfor oppdateres jevnlig. Ser en til andre prosesser, slik som arbeidsgruppen Arctic Monitoring and Assessment Programme (AMAP) under Arktisk råd, gjøres det nye vurderinger om klimaendringer i arktiske områder annet hvert år.

Videre er der stor forskningsaktivitet for å dokumentere effekter av klimaendringer på økosystemer og kunnskapen øker for hvert år. Det er derfor viktig å ha et til enhver tid oppdatert kunnskapsgrunnlag for å gjøre konkrete vurderinger. Norsk Polarinstitut anbefaler at dette enten klargjøres i fagutredningen og/eller at det lages et system for jevnlig oppdatering av kunnskapen.

Kilder til kunnskap

I avsnitt 4.3 står det at «Departementet vil i sitt faglige grunnlag benytte seg av beste vitenskapelige grunnlag – som FNs klimapanel (IPCC) sine siste tilgjengelige rapporter og annen konsensusbasert og anerkjent forskning og studier.» Norsk Polarinstitut støtter å benytte seg av det beste vitenskapelige grunnlaget, og IPCC rapportene gir et godt grunnlag. Samtidig er det viktig for denne fagutredning at det er effektene på *norsk* miljø som blir belyst. Siden IPCC dekker globale effekter og trender, forsvinner det spesifikk norske, samt det arktiske, perspektivet i disse rapportene.

De senere år er det gjennomført mange gode enkelt-studier og større sammenstilte arbeid som viser til klimaeffekter på miljøet i Norge. Vi gir her et utvalgt av disse, og med tanke på Norsk Polarinstitut sitt mandatområde omfatter disse i hovedsak de arktiske områdene i Norge.

For forholdene rundt Svalbard kan vi henvise til en publikasjon fra 2017¹ som sammenstiller mye av kunnskapen man da hadde om påvirkningen av klimaendringer på pattedyr og fugl. Funnene i denne review-artikkelen er fulgt opp av forfatterne etter 2017, og også brukt i andre sammenstillingsarbeider som det er referert til videre.

Det er utarbeidet vurderinger av Økologisk Tilstand for norske havområder, inklusiv for Barentshavet², samt for Arktisk tundra³ på Svalbard, ved hjelp av en omfattende fagpanelmetode. Rapportene viser at klimaendringer er den største påvirkningsfaktor på de endringene som observeres i miljøet og arbeidene viser også til hvordan denne påvirkningen er dokumentert.

For det marine miljøet finnes dessuten mye relevant oppdatert kunnskap i faggrunnlaget for de norske havforvaltningsplanene, og i arbeidet med å foreta en ny vurdering av Særlig verdifulle og sårbare områder er der gjort grundig gjennomgang av hvilke miljøverdier vi har i norske områder⁴. Her finnes også en kort sammenfattet oversikt over effektene av klimaendringer på forskjellige organismegrupper.

¹ Descamps, S., Aars, J., Fuglei, E., Kovacs, K.M., Lydersen, C., Pavlova, O., Pedersen, Å.Ø., Ravolainen, V. and Strøm, H. (2017), Climate change impacts on wildlife in a High Arctic archipelago – Svalbard, Norway. *Glob Change Biol*, 23: 490-502. <https://doi.org/10.1111/gcb.13381>

² Siwertsson, A., Husson, B., Arneberg, P., Assmann, K., Assmy, P., Aune, M. fl. og Øien, N. (2023). Panel-based Assessment of Ecosystem Condition of Norwegian Barents Sea shelf ecosystems. Rapport fra Havforskningen. 2023-14. <https://hi.no/hi/nettrapporter/rapport-fra-havforskningen-en-2023-14>

³ Pedersen, Å.Ø., Jepsen, J.U., Paulsen, I.M.G., Fuglei, E., Mosbacher, J.B., Ravolainen, V., Yoccoz, N.G., Øseth, E., Böhner, H., Bråthen, K.A., Ehrich, D., Henden, J.-A., Isaksen, K., Jakobsson, S., Madsen, J., Soininen, E., Stien, A., Tombre, I., Tveraa, T., Tveito, O.E., Vindstad, O.P.L., Ims, R.A. 2021. Norwegian Arctic Tundra: a Panel-based Assessment of Ecosystem Condition. Report Series 153. Norwegian Polar Institute, Tromsø

⁴ Eriksen E. mfl. (2021): Særlig verdifulle og sårbare områder (SVO) i norske havområder - miljøverdi

For kunnskap om endringer i det fysiske miljøet som følge av klimaendringer vil vi anbefale å benytte rapporteringen som kommer fra AMAP (nevnt over) i større grad enn IPCC-rapportene. Både blir førstnevnte oppdatert med hyppigere frekvens og dessuten omhandler den kun endringer i Arktiske områder, hvilket er mere relevant for Norge. Kunnskapen som står om arktiske områder i IPCC-rapporten kan antakeligvis anses som en liten del av kunnskapen gjengitt i AMAP sine rapporter.

Konklusjon

Generelt vil vi anbefale at kunnskapen som omtales om effekten av klimaendringer på miljøet i Norge hentes fra nasjonale eller regionale arbeider for at relevansen skal være så stor som mulig. Vi gjør oppmerksom på viktigheten av å inkludere de arktiske områder av Norge i arbeidet, da det er her man ser effektene av klimaendringer sterkest. Man bør se til hvordan kunnskapssammenstillinger som oppdateres jevnlig, slik som de som utarbeides under Økologisk tilstand, Systemet med forvaltningsplaner for de norske havområdene eller Arktisk Råd, kan benyttes i arbeidet med vurderinger av effekter på miljøet av forbrenning av norskprodusert olje og gass. Med den hastigheten som observeres på klimaendringer i dag bør det lages et system slik at man sikre tilgangen til oppdatert kunnskap både for Energidepartementet og Sjøkeldirektoratets sitt løpende arbeid samt for konsekvensutredninger av enkeltutbygginger.

Med vennlig hilsen

Kristin Storvik
Seksjonsleder

Louise Kiel Jensen
seniorrådgiver